

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 658/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], Česká republika, [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s. r. o., Pred poľom 1652, Trenčín, IČO 36 857 882, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Dušan Ažaltovič, LL.M., proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 2 C 9/2018-288 zo 14. júna 2019, rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co 129/2019-364 z 18. decembra 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 135/2020 z 31. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. septembra 2022 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) namietanými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou súdneho konania v postavení žalobkyne v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 9/2018 a na krajskom súde pod sp. zn. 5 Co 129/2019 proti žalovanej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú vedené Okresným úradom Bánovce nad Bebravou, katastrálnym

odborom na [REDACTED], a to k týmto pozemkom:
[REDACTED] (ďalej len „nehnutelnosti“).

3. Sťažovateľka ako žalobkyňa odôvodňovala podanú žalobu najmä tým, že žalovaná, ktorá je v súčasnosti evidovaná ako výlučná vlastníčka predmetných nehnuteľností, svoje domnelé vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nadobudla na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej 18. mája 2016 medzi ňou ako kupujúcou a rakúskou spoločnosťou [REDACTED], Rakúsko, [REDACTED], ako predávajúcou. Špecifikovaná rakúska spoločnosť nadobudla predmetné nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy z 15. januára 2016 v znení dodatku 1 ku kúpnej zmluve z 10. marca 2016 uzatvorenej s predávajúcim [REDACTED]. Spoločnosť [REDACTED] nadobudla predmetné nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy z 1. septembra 2015 uzatvorenej so sťažovateľkou. Uvedená kúpna zmluva z 1. septembra 2015 trpí právnymi vadami, ktoré z tejto zmluvy robia absolútne neplatný právny úkon.

4. Sťažovateľka uzavretím kúpnej zmluvy z 1. septembra 2015 porušila, nie vedome, zákonné povinnosti, ktoré ustanovuje § 196a ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Kúpna zmluva z 1. septembra 2015 uzatvorená medzi sťažovateľkou, ktorá je akciovou spoločnosťou, v právnom postavení predávajúcej a spoločnosťou [REDACTED] ako kupujúcou, pričom štatutárnym orgánom oboch spoločností bola v rozhodnom čase identická osoba – [REDACTED], je tak absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) z dôvodu jej rozporu so zákonom, keďže jej uzavretím bolo porušené kogentné ustanovenie § 196a ods. 1 Obchodného zákonníka. Je zrejmé, že absolútna neplatnosť ako vada právneho úkonu postihujúca kúpnu zmluvu z 1. septembra 2015 nepriaznivo zasahuje aj do ďalších nadväzujúcich právnych úkonov, v danom prípade kúpnych zmlúv, ktorými bolo derivatívnym spôsobom nadobúdané vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu. Sťažovateľka ako predávajúca 28. februára 2017 odstúpila od uvedenej kúpnej zmluvy z dôvodu porušenia povinnosti kupujúceho uhradiť kúpnu cenu riadne a včas. Taktiež spoločnosť [REDACTED] ako predávajúca 28. februára 2017 odstúpila od kúpnej zmluvy uzatvorenej so spoločnosťou [REDACTED] ako kupujúcou z dôvodu porušenia povinnosti kupujúcej uhradiť kúpnu cenu riadne a včas. Vzhľadom na to, že sťažovateľka nie je zapísaná v katastri nehnuteľností ako vlastníčka nehnuteľností a žalovaná disponuje vlastníckym právom k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu, i keď nie je oprávnenou (skutočnou) nositeľkou tohto práva, mala sťažovateľka naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu.

5. O uvedenom žalobnom nároku sťažovateľky bolo rozhodnuté okresným súdom tak, že tento rozsudkom č. k. 2 C 9/2018-288 zo 14. júna 2019 zamietol žalobu sťažovateľky a dospel v posudzovanom prípade k záveru, že predmetná kúpna zmluva z 1. septembra 2015 nebola uzatvorená v rozpore s citovaným ustanovením Obchodného zákonníka. Zdôvodnil tento svoj záver tým, že § 196a ods. 1 Obchodného zákonníka požaduje pre platnosť právneho úkonu splnenie dvoch podmienok, a to že ide o právny úkon vykonaný za podmienok obvyklých v bežnom

obchodnom styku a k úkonu bol udelený predchádzajú súhlas dozornej rady. Súhlas dozornej rady však nie je potrebný, ak ide o plnenie ovládajúcej osoby ovládanej osobou, čo vyplýva z § 196a ods. 2 druhej vety Obchodného zákonníka. Z vykonaných dôkazov súd posúdil ako dôvodnú procesnú obranu žalovanej, podľa ktorej súhlas dozornej rady na prevod majetku spoločnosti sťažovateľky nebol v danom prípade potrebný, keďže prevod nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy z 1. septembra 2015 sťažovateľkou ako predávajúcou na spoločnosť [REDAKOVANÉ] ako kupujúcu predstavuje plnenie ovládajúcej osoby v prospech ovládanej osoby, keďže v čase uzavretia tejto kúpnej zmluvy mala sťažovateľka postavenie ovládajúcej osoby v spoločnosti [REDAKOVANÉ] ako ovládanej osobe.

6. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podala sťažovateľka odvolanie, v rámci ktorého poukazovala najmä na to, že súd prvej inštancie pochybil pri vydaní svojho rozhodnutia, keď tento vydal rozhodnutie v neprítomnosti sťažovateľky, ktorá riadne a včas ospravedlnila svoju neúčast' a požiadala konajúci súd o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov štatutárneho orgánu sťažovateľky. Sťažovateľka ďalej súdu uviedla, že sa jej do tej doby nepodarilo z archívu vyhľadať príslušné dokumenty preukazujúce jej tvrdenia, že [REDAKOVANÉ] mal väčšinový podiel na hlasovacích právach v pomere k druhému spoločníkovi, ktorým bola sťažovateľka v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], a preto sťažovateľka žiadala konajúci súd o poskytnutie dodatočnej lehoty na ich predloženie. Túto lehotu súd sťažovateľke neposkytol a vo veci rozhodol. Rovnako si sťažovateľka vyhradila právo na predloženie dôkazu k tvrdeniu, že kúpna zmluva nebola uzatvorená za podmienok obvyklých v bežnom obchodnom styku.

7. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť, čo vykonal rozsudkom č. k. 5 Co 129/2019-364 z 18. decembra 2019.

8. Proti rozsudku krajského súdu bolo zo strany sťažovateľky podané dovolanie. Ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením č. k. 9 Cdo 135/2020 z 31. mája 2022 najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Podstatou argumentácie sťažovateľky je to, že podľa jej názoru napadnuté rozhodnutia sú arbitrárne a nepreskúmateľné.

10. Súd prvej inštancie pochybil pri vydaní svojho rozhodnutia, keď tento vydal rozhodnutie v neprítomnosti sťažovateľky, ktorá riadne a včas ospravedlnila svoju neúčast' a požiadala konajúci súd o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov štatutárneho zástupcu sťažovateľky, čím porušil právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces. Intenzitu zhoršenia zdravotného stavu štatutára sťažovateľky v čase nariadeného pojednávania a dôvodnosť odročenia nariadeného pojednávania preukazovala toho času tiež skutočnosť, že štatutár sťažovateľky bol bezprostredne po nariadenom termíne pojednávania hospitalizovaný, čo sťažovateľka preukázala lekárskou správou.

11. Porušiteľ – odvolací súd by mal zohľadniť, aké konkrétne ochorenie je dôvodom zdravotnej indispozície strany sporu a s akými dôsledkami postihuje túto stranu.

12. Súd nemá obligatórne prikázať dotknutej strane sporu ustanoviť si za seba zástupcu v prípade nemožnosti jej osobnej účasti aj na ďalšom nariadenom termíne pojednávania, poskytuje mu len túto možnosť.

13. Z hľadiska teleologického výkladu účelom § 183 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) nie je pri prvej žiadosti o odročenie pojednávania zdôvodnenej nepriaznivým zdravotným stavom niektorej zo sporových strán bez vyhodnotenia iných súvisiacich okolností primäť stranu, aby si určila svojho zástupcu. Takéto opatrenie súdu by mohlo prísť napr. až po nadobudnutí oprávnenej domnienky o možnom zneužití zdravotného stavu sporovej strany s cieľom obštruovať sporové konanie.

14. Podľa mienky sťažovateľky povaha ochorenia jej štatutára, ako aj jeho preukázané akútne zhoršenie v dobe nariadenia pojednávania s následkom hospitalizácie štatutára sťažovateľky svedčí o závažnosti priebehu jeho choroby.

15. Podľa § 181 ods. 4 CSP ak strana alebo jej zástupca nie sú schopní predniesť podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia a označiť alebo predložiť dôkazy na ich preukázanie, súd im môže určiť lehotu na dodatočné splnenie tejto povinnosti. Po márnom uplynutí tejto lehoty nemusí súd na tieto skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy prihliadať. Túto lehotu sťažovateľka žiadala v spojitosti s predložením dôkazov o rozsahu hlasovacích práv [REDAKOVANÉ], ktorý mal väčšinový podiel na hlasovacích právach v pomere k druhému spoločníkovi. Súd sťažovateľke lehotu neposkytol a vo veci rozhodol. Rovnako tak si sťažovateľka vyhradila právo na predloženie dôkazu k tvrdeniu, že kúpna zmluva nebola uzatvorená za podmienok obvyklých v bežnom obchodnom styku.

16. Súd prvej inštancie použil nesprávne ustanovenia na právny vzťah účastníkov kúpnej zmluvy z 1. septembra 2015, a to spoločnosti [REDAKOVANÉ] na jednej strane a sťažovateľky na druhej strane. I keď je kúpna zmluva uzatvorená podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o kúpnej zmluve, pretože jej predmetom je okrem iného prevod nehnuteľností, táto zmluva je uzatvorená medzi dvomi podnikateľmi, preto sa použijú na ich záväzkovoprávny vzťah s výnimkou ustanovení o kúpnej zmluve podľa Občianskeho zákonníka ustanovenia Obchodného zákonníka, a preto na posudzovaný právny vzťah, pokiaľ ide o hodnotenie právneho úkonu odstúpenia a jeho účinkov, sa použijú § 244 Obchodného zákonníka a nasledujúce ustanovenia. Porušenie povinnosti uhradiť kúpnu cenu za nehnuteľnosť riadne a včas je bez pochyb podstatným porušením zmluvy, pričom strana porušujúca zmluvu to vedela v čase uzavretia zmluvy a rovnako to bolo rozumné predvídať s prihliadnutím na obchodnoprávny účel zmluvy a okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá, že druhá strana nebude mať záujem na plnení povinností pri takom porušení zmluvy. S ohľadom na uvedené nebolo potrebné druhej zmluvnej strane poskytnúť dodatočnú primeranú lehotu na splnenie povinnosti.

17. Aj preto je nesprávny záver súdov o tom, že odstúpenie nemožno považovať za platné a že k účinkom odstúpenia nedošlo.

18. Sťažovateľka tvrdí, že postupom a rozhodnutím súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutím dovolacieho súdu v predmetnej právnej veci bolo porušené jej základné právo na prístup k súdu a na spravodlivé prejednanie veci, ktoré *inter alia* v sebe zahŕňa aj právo byť prítomný na pojednávaní a právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia z hľadiska všetkých

právne relevantných skutočností majúcich vplyv na správne právne posúdenie veci podľa relevantnej právnej normy, ako aj iné požiadavky spravodlivého procesu, a tiež bolo porušené jej základné právo na vlastníctvo a na majetok tým, že právoplatným rozhodnutím súdu bolo sťažovateľke znemožnené, aby sa domohla svojho vlastníckeho práva. Odhliadnuc od uvedeného, sa porušitelia svojím rýdzo formálnym postupom uchýlili aj k arbitrárnosti vlastného rozhodnutia odmietnutím argumentácie sťažovateľky bez akéhokoľvek, resp. náležitého odôvodnenia svojich právnych záverov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva. Napadnuté rozhodnutia sťažovateľka považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu, že konajúce súdy sa vysporiadali ústavne nesúladným spôsobom s otázkou vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie v neprítomnosti sťažovateľky. Súd prvej inštancie neposkytol sťažovateľke lehotu na predloženie ďalších dôkazov a na právne posúdenie odstúpenia od zmluvy nesprávne aplikoval Občiansky zákonník namiesto Obchodného zákonníka.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým rozhodnutím okresného súdu a napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

21. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

22. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

23. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľka aj využila. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľky uvedené v odvolaní proti rozsudku okresného súdu preskúmal krajský súd ako súd odvolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

24. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľka aj využila. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľky uvedené v dovolaní proti rozhodnutiu krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

25. Na spresnenie ústavný súd dodáva, že sťažovateľka by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohla uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022), takéto námietky však v ústavnej sťažnosti sťažovateľka neidentifikovala, resp. nemožnosť obrátiť sa s takýmto druhom námietky na dovolací súd ani netvrdí.

26. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľky uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu a proti napadnutému rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu:

27. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

28. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

29. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu č. k. 9 Cdo 135/2020 z 31. mája 2022 s ústavou a dohovorom.

30. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka v rámci dovolania uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

31. Sťažovateľka opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP založila na tvrdení, že súd prvej inštancie rozhodol v jej neprítomnosti bez toho, aby na to boli splnené zákonné podmienky. Súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľke ako strane konania, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

32. K tejto námietke najvyšší súd uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie viedol konanie striktnie podľa zákonnej úpravy vyjadrenej v citovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku. Odvolací súd podrobne odpovedal sťažovateľke vo svojom rozsudku na námietku uvedenú v odvolaní a týkajúcu sa postupu súdu prvej inštancie. Takýto postup súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol bez ďalšieho znamenať odoprenie prístupu sťažovateľke k súdnej ochrane v konaní (bod 17 odôvodnenia).

33. Dovolací súd dodal, že tvrdenie sťažovateľky sformulované v položenej otázke sa navyše ani nezakladá na relevantnej skutočnosti, ak sťažovateľka poukazovala na aplikovanie pri prvej príležitosti § 183 ods. 2 CSP bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia. Vo väzbe na okolnosti konkrétneho prípadu je ponechané na úvahu súdu (môže rozhodnúť), či túto procesnú možnosť

vo vzťahu k strane sporu využije alebo nie. V danom prípade tak súd urobil a svoj záver i odôvodnil, rovnako ako i súd odvolací (bod 18 odôvodnenia).

34. Najvyšší súd vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP uzavrel, že dôvody prezentované sťažovateľkou v postavení dovolateľky nenapĺňajú obsah odňatia možnosti konať pred súdom takým procesným postupom súdu, ktorý by viedol k záveru, že súd prvej inštancie a odvolací súd rozhodovali svojvoľne a ich závery boli neudržateľné (bod 19 odôvodnenia).

35. Ústavný súd uvádza, že v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu sa uvádza, že súd prvej inštancie nariadil v spore prvýkrát termín pojednávania po predbežnom prejednaní sporu, ktoré sa uskutočnilo 4. februára 2019, na 27. marec 2019. Predvolanie bolo žalobkyni doručené riadne a včas do jej elektronickej schránky. Elektronickým podaním doručeným súdu 25. marca 2019 požiadala žalobkyňa o odročenie pojednávania z dôvodu zdravotného stavu predsedu predstavenstva spoločnosti žalobkyne, ktorý mu neumožňuje bez vážneho zhoršenia zúčastniť sa pojednávania. K ospravedlneniu žalobkyňa doložila lekársku správu o zdravotnom stave predsedu predstavenstva svojej spoločnosti. Súd prvej inštancie 26. marca 2019 oznámil žalobkyni, ako aj zástupcovi žalovanej, že akceptoval žiadosť žalobkyne o odročenie pojednávania a žalobkyňu zároveň podľa § 183 ods. 2 CSP poučil, že nebude akceptovať ďalšiu žiadosť o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov na jej strane, pretože od strany možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu. Oznámenie súd doručil žalobkyni do elektronickej schránky i na emailovú adresu. Uznesením o odročení pojednávania následne súd prvej inštancie určil nový termín pojednávania na 22. máj 2019. Predvolanie riadne a včas doručil žalobkyni do elektronickej schránky spolu s opätovným poučením podľa § 183 ods. 2 CSP. Žalobkyňa elektronickým podaním doručeným súdu 21. mája 2019 opätovne požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu zdravotného stavu predsedu predstavenstva svojej spoločnosti, ktorý mu neumožňuje bez vážneho zhoršenia zúčastniť sa pojednávania. K ospravedlneniu žalobkyňa doložila lekársku správu o zdravotnom stave predsedu predstavenstva svojej spoločnosti. V rovnaký deň, a to 21. mája 2019, súd žalobkyni do jej elektronickej schránky i na emailovú adresu oznámil, že jej ospravedlnenie a žiadosť o odročenie pojednávania neakceptuje, opätovne ju poučil podľa § 183 ods. 2 CSP s tým, že ak tomu nebudú brániť iné zákonné dôvody, pojednávanie sa uskutoční. Žalobkyňa na oznámenie súdu nereagovala, na pojednávanie sa nedostavila a súd rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalobkyne. Následne otvoril pojednávanie, vec prejednal a vyhlásil uznesenie o skončení dokazovania (bod 12 odôvodnenia).

36. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že jej nebola poskytnutá lehota na predloženie ďalších dôkazov, z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že do momentu zákonnej koncentrácie konania v danej veci (vyhlásenie uznesenia o skončení dokazovania súdom prvej inštancie 22. mája 2019) sťažovateľka nielenže nepredložila listinné dôkazy, ktoré mali preukazovať ňou tvrdené skutočnosti o pomere hlasovacích práv v spoločnosti [REDACTED], ale tieto listiny ani neoznačila, nešpecifikovala tak, aby mohlo ísť o riadny návrh na vykonanie dokazovania. Napokon tak neurobila ani vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. O význame zákonnej koncentrácie konania bola pritom zo strany súdu prvej inštancie riadne poučená (bod 21 odôvodnenia).

37. Ústavný súd konštantne judikuje, že § 420 písm. f) CSP upravuje prípustnosť dovolania (a v prípade naplnenia tohto dôvodu zároveň aj jeho dôvodnosť) v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu postupom všeobecného súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (napr. IV. ÚS 314/2020).

38. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že právo na spravodlivý proces môže všeobecný súd porušiť aj svojím rozhodnutím ako výsledkom svojej procesnej činnosti, ak v jeho odôvodnení absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie. Ak takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

39. Ústavný súd konštatuje, že ak súd prvej inštancie vec prejednal na pojednávaní v neprítomnosti sťažovateľky, tento postup možno považovať za ústavne udržateľný. V danom prípade bolo možné spravodlivo od sťažovateľky žiadať, aby sa na ďalšom pojednávaní nechala zastúpiť inou osobou. Aj pokiaľ ide o námietku neposkytnutia lehoty na doplnenie dôkazov, ústavný súd konštatuje, že ani v tomto smere nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky. Sťažovateľka bola poučená o následkoch koncentrácie konania.

40. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia v časti, v ktorej sťažovateľka uplatňovala dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľkou nastolené otázky. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. To je pre ústavný súd rozhodujúce a tomu zodpovedá aj záver najvyššieho súdu, ktorý námietky sťažovateľky o existencii vady podľa § 420 písm. f) CSP vyhodnotil ako nedôvodné.

41. Sťažovateľka opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP založila na tvrdení, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od riešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte vyriešená, či môže súd aplikovať pri prvej príležitosti § 183 ods. 2 CSP bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia iba z tej povahy, že sú naplnené podmienky predpokladané uvedeným zákonným ustanovením. Sťažovateľka ďalej uviedla, že súdy použili pri hodnotení právnej povahy sporu nesprávne Občiansky zákonník napriek

tomu, že pri posudzovaní právneho úkonu odstúpenia a jeho účinkov sa mali použiť ustanovenia § 244 a nasl. Obchodného zákonníka.

42. K tejto námietke najvyšší súd uviedol, že len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa sťažovateľky v postavení dovolateľky riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP]. Samotné polemizovanie sťažovateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Je potrebné zdôrazniť, že ak dovolateľka namietala nesúhlas s právnym posúdením veci, prevzala na seba povinnosť presne vymedziť, ktorý konkrétny právny záver považuje za nesprávny a v čom konkrétne vidí jeho nesprávnosť. Ak sťažovateľka nesformulovala svoje dovolacie námietky jasnejšie a nepokúsila sa o dôslednejšiu právnu argumentáciu, vystavila sa riziku ich posúdenia najvyšším súdom ako bežnej polemiky (bod 7.2 odôvodnenia).

43. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľkou vymedzená otázka (rozhodovanie súdu v neprítomnosti sťažovateľky) nezodpovedala vymedzeniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ale najvyšší súd sa v súvislosti s touto otázkou zaoberal prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Podľa dovolacieho súdu právna otázka týkajúca sa aplikácie § 183 ods. 2 CSP bola sťažovateľkou v podstate vymedzená ako odňatie možnosti konať pred súdom. Pokiaľ sťažovateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci vo vzťahu k aplikácii nesprávneho právneho predpisu (namiesto Občianskeho zákonníka mal byť aplikovaný Obchodný zákonník, pozn.), podľa názoru najvyššieho súdu táto časť dovolania nebola odôvodnená relevantnými dôvodmi prípustnosti (bod 8 odôvodnenia).

44. Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa zaoberal odvolacími námietkami sťažovateľky o nesprávnom právnom posúdení odstúpení od kúpnych zmlúv, ktoré mali byť správne posudzované v prvom rade ako dohoda zmluvných strán o zrušení zmluvy, a o nevyhodnotení účinnosti kúpnych zmlúv s ohľadom na § 59a Obchodného zákonníka. Uvedené skutkové tvrdenia žalobkyne o dohode strán kúpnych zmlúv o ich zrušení a o prípadnej neúčinnosti kúpnych zmlúv podľa § 59a Obchodného zákonníka pre nesplnenie povinnosti založenia znaleckého posudku k predmetu prevodu do zbierky listín neboli obsiahnuté v žalobe ani v jej písomných podaniach na súde prvej inštancie. Ide pritom o prostriedky procesného útoku, resp. procesnej obrany, ktoré mali byť sťažovateľkou uplatnené do momentu zákonnej koncentrácie konania, o čom bola sťažovateľka poučená. Keďže sa tak nestalo, nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa s týmito skutočnosťami vyporiadať v napadnutom rozhodnutí (bod 23 odôvodnenia).

45. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v spore nebola splnená žiadna zo zákonných podmienok, za ktorej splnenia by odvolací súd mohol prihliadnuť na novoty uplatnené sťažovateľkou v jej odvolaní. Ani z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky.

46. Najvyšší súd napokon dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľky je potrebné odmietnuť z dôvodu, že nie je prípustné, pretože dovolacie dôvody neboli vymedzené zákonom stanoveným spôsobom v súlade s § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

47. Ústavný súd konštatuje, že už citované závery najvyššieho súdu považuje za ústavne udržateľné.

48. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľkou nastolené otázky. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval (a stabilizovaná judikatúra priamo vyžadovala, pozn.), preto napadnuté uznesenie v predmetnom prípade nemohlo znamenať odoprenie prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

49. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a jeho závery, ku ktorým v napadnutom uznesení došiel, tak nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), a tým za ústavne neudržateľné. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa vysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľky. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. K porušeniu označených práv sťažovateľky nedošlo z dôvodu, že námietky, ktoré sťažovateľka formulovala v podanom dovolaní, posúdil najvyšší súd materiálnym spôsobom, teda podľa ich skutočného obsahu, a došiel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

50. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

51. Ak najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom došiel k názoru, že dovolanie sťažovateľky je potrebné odmietnuť, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľky.

52. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ani z tohto hľadiska ústavný súd nezaznamenal nedostatky či inú zrejmu nespravodlivosť v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu. Navyše sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstate opakuje svoju argumentáciu uplatnenú v rámci podaného dovolania.

53. K namietanému porušeniu práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľka namieta ich porušenie v spojení s namietaným porušením svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces alebo v nadväznosti na toto porušenie. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľkou označených práv hmotného charakteru.

54. Ústavný súd preto konštatuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval, preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

55. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu